

Förvaltningsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om främjande av integration och till lagar som har samband med den

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om främjande av integration och till lagar som har samband med den (RP 21/2024 rd): Ärendet har remitterats till förvaltningsutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- specialsakkunnig Nea Brandt, arbets- och näringsministeriet
- budgetråd Taina Eckstein, finansministeriet
- specialsakkunnig Henna Leppämäki, social- och hälsovårdsministeriet
- gruppechef Minna Mattila, Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland
- jurist Reetta Peltonen, Barnombudsmannens byrå
- jurist Johanna Aholainen, Folkpensionsanstalten
- migrations- och integrationsspecialist Maija Lehtimaa, Finlands Kommunförbund
- specialsakkunnig Ellen Vogt, Vårdsområdesbolaget Hyvil Ab
- migrationsdirektör Glenn Gassen, Helsingfors stad
- servicedirektör Mika Helva, Åbo stad
- välfärdschef Arto Sihvonen, Lieksa stad
- sektordirektör, koncerttjänster Mikko Hokkanen, Vanda och Kervo välfärdsområde
- intergrationskoordinator Maria Pikkarainen, Finlands Röda Kors
- verksamhetsansvarig Eliisa Ahlstedt, Stationens Barn rf
- expertkonsult i integration Aziza Hossaini.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- justitieministeriet
- inrikesministeriet
- undervisnings- och kulturministeriet
- Migrationsverket
- Polisstyrelsen
- UF-centret
- Villmanstrands stad
- Uleåborgs stad

Betänkande FvUB 8/2024 rd

- Salo stad
- Ålands landskapsregering
- Stiftelsen Diakonissanstalten i Helsingfors
- Flyktingrådgivningen rf
- Rädda Barnen rf
- Finlands översättar- och tolkförbund rf.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår ändringar i den lag om främjande av integration som träder i kraft den 1 januari 2025. Den föreslår också ändringar i den gällande lagen om främjande av integration, i lagen om statsandel för kommunal basservice och i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Ersättningstiden förkortas för den kalkylerade ersättning som betalas till kommuner och välfärdsområden för ordnande av tjänster för personer som får internationellt skydd och vissa andra som omfattas av lagens tillämpningsområde och deras familjemedlemmar. Arbetsfördelningen mellan kommunen och välfärdsområdet vid mottagandet av personer som anvisas till en kommunplats förtydligas. Vidare föreslås det att kommunen eller Arbetskraftsmyndigheten får ta ut en avgift av integrationskunden för oanvända tjänster om detta har orsakat tolkningskostnader för kommunen eller Arbetskraftsmyndigheten. Genom den föreslagna lagen ökas invandrarens eget ansvar för sin integration och för att uträtta praktiska ärenden. Den övre åldersgränsen för stöd för vuxenblivande sänks från 25 till 23 år när det gäller unga personer som kommit till landet som minderåriga utan vårdnadshavare. Den gällande lagen om främjande av integration ändras så att den övre åldersgränsen för stöd för vuxenblivande sänks på det ovan beskrivna sättet.

En del av de föreslagna lagändringarna är tekniska.

Propositionen hänför sig till den andra tilläggsbudgetpropositionen för 2024 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagarna avses huvudsakligen träda i kraft den 1 januari 2025. Lagen om ändring av 27 och 49 § i lagen om främjande av integration avses dock träda i kraft redan den 1 juli 2024

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmänt

Ett väsentligt mål för den nya lag om främjande av integration (681/2023) som träder i kraft vid ingången av 2025 är att effektivisera och påskynda integrationen i alla skeden. Syftet är att förbättra tillgången till vägledning och rådgivning, påskynda tillgången till tjänster och på ett mer heltäckande sätt nå ut till invandrarna så att de får tillgång till tjänsterna i inledningsfasen efter ankomsten. Dessutom ska tjänsterna göras mer övergripande och arbetslivsorienterade i den inledande fasen av integrationen. Den maximitid som i regel tillämpas för de integrationsplaner som utarbetas för invandrare har i den nya lagen förkortats från tre till två år.

Betänkande FvUB 8/2024 rd

Kommunernas ansvar för integrationsfrämjande uppgifter har utökats genom den nya lagen. Totalreformen av integrationslagen har ett direkt samband med den revidering av lagstiftningen om organiseringen av arbetskraftsservicen som träder i kraft samtidigt och genom vilken sysselsättnings- och närings tjänsterna överförs från arbets- och näringsbyråerna till kommunerna. Förvaltningsutskottet betonar vikten av ett fungerande samarbete mellan kommunerna, välfärdsområdena och andra myndigheter och informationsgången mellan olika aktörer när det gäller att främja integrationen.

Förvaltningsutskottet anser att integrationen är en mycket viktig del av en samlad och kontrollerad migrationspolitik. Utskottet hänvisar till sitt betänkande om den nya integrationslagen (FvUB 45/2022 rd — RP 208/2022 rd), där utskottet har sett det som positivt att man genom de föreslagna ändringarna satsar särskilt på de samlade tjänsterna i inledningsskedet av integrationen. Utskottet konstaterade också att rätt riktade åtgärder med tillräckliga resurser under den inledande integrationen spelar en viktig roll för en lyckad integration. Enligt utskottet är det också viktigt att integrationsfrämjande åtgärder inleds så snart det är möjligt och att det inte förekommer onödiga dröjsmål exempelvis i antagningen till integrationsutbildning. Det är en förutsättning för att integrationen ska kunna effektiviseras på det sätt som eftersträvas.

Utskottet betonar i synnerhet hur viktigt det är med kunskaper i finska eller svenska när det gäller att sysselsätta invandrade och integrera dem i samhället. Riksdagen har i samband med behandlingen av statsrådets redogörelse om behoven av att reformera integrationsfrämjandet (FvUB 10/2022 rd — SRR 6/2021 rd) förutsatt att regeringen noggrant följer hur åtgärderna för att öka integrationsutbildningens, i synnerhet språkutbildningens, genomslagskraft och obligatoriet när det gäller att delta i språkkurser påverkar inlärningsresultaten samt ser till att språkstudierna utvecklas så att språkkunskaperna hos dem som flyttat till landet bättre än för närvarande motsvarar kraven på språkkunskaper i arbetslivet (RSv 22/2022 rd). Utskottet anser att de integrationsfrämjande åtgärdernas förpliktande karaktär ytterligare bör stärkas och att invandrarna förutsätts ha kännedom om det finska samhällets funktionssätt, regler och värderingar. Utskottet betonar dessutom individens egen aktivitet och eget ansvar för integrationen.

I propositionen föreslås ändringar i den nya integrationslagen. Dessutom föreslås det att den gällande lagen om främjande av integration (1386/2010), lagen om statsandel för kommunal basservice (618/2021) och lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) ändras. De viktigaste ändringsförslagen gäller förkortningen av tiden för den kalkylerade ersättning som betalas till kommuner och välfärdsområden för ordnande av tjänster för personer som får internationellt skydd och vissa andra som omfattas av integrationslagens tillämpningsområde samt sänkningen av den övre åldersgränsen för stöd för vuxenblivande till unga personer som kommit till landet som minderåriga utan vårdnadshavare. Vidare föreslås det att kommunen eller arbetskraftsmyndigheten under vissa förutsättningar får ta ut en avgift av integrationskunden för oanvända tjänster om detta har orsakat tolkningskostnader för kommunen eller arbetskraftsmyndigheten.

Kortare ersättningstid för den kalkylerade ersättningen och sänkt övre åldersgräns för stödet för vuxenblivande bidrar till att genomföra regeringsprogrammets sparmål. Den ändring som gäller uttag av tolkningskostnader syftar till att spara offentliga utgifter, samtidigt som den tydligare lyfter fram invandrarens eget ansvar för sin integration. Utskottet tillstyrker lagförslagen, men med de anmärkningar och ändringsförslag som framgår nedan.

Betänkande FvUB 8/2024 rd

Kortare ersättningstid för kalkylerad ersättning

Kommunerna får finansiering för integrationsfrämjande verksamhet från flera olika källor. De får en betydande del av finansieringen som generell och kalkylerad finansiering via statsandelssystemet för kommunernas basservice. En bestämningsgrund för finansieringen som beviljas via statsandelssystemet för basservice är antalet personer med främmande språk som modersmål. Ordnandet av integrationstjänster för invandrare som är arbetslösa arbetssökande finansieras som en del av finansieringen av arbetskraftstjänsterna.

Av statens medel betalas kalkylerad ersättning till kommunen för att ta emot sådana personer som avses i 2 § 3 och 4 mom. i integrationslagen (t.ex. personer som får internationellt skydd, kvotflyktingar och sådana personer med hemkommun som får tillfälligt skydd), för att bedöma deras kompetens och behov av integrationstjänster, för att utarbeta en integrationsplan, för vägledning och rådgivning samt för att ordna flerspråkig samhällsorientering, integrationsutbildning, tolkning och andra integrationsfrämjande tjänster. Kalkylerad ersättning till välfärdsområdena betalas i sin tur för deltagande i den sektorsövergripande bedömningen av kompetens och behovet av integrationstjänster och för deltagande i utarbetandet av den sektorsövergripande integrationsplanen. Till en kommun som hör till landskapet Åland och till hälso- och sjukvårdsmyndigheten i landskapet Åland betalas kalkylerad ersättning för att ta emot sådana personer som avses ovan samt för att ordna de uppgifter och den tolkning som avses i landskapslagen om främjande av integration.

År 2022 omfattades sammanlagt cirka 11 000 personer av de kalkylerade ersättningarna. Den kalkylerade ersättningen enligt integrationslagen är en del av kommunens eller välfärdsområdets totala inkomster. Kommunerna eller områdena kan själva besluta hur finansieringen fördelas mellan de lagstadgade uppgifterna. I nuläget betalas kalkylerad ersättning i tre år från det att personens första hemkommun har registrerats i befolkningsdatasystemet. För kvotflyktingar är ersättningstiden fyra år. I propositionen föreslås det att den tid som kalkylerad ersättning betalas förkortas till två år. I fråga om kvotflyktingar föreslås ersättningstiden bli förkortad till tre år.

Målet är att påskynda integrationen genom att effektivisera integrationssystemet och tjänsterna. När invandrarens eget ansvar för integrationen ökar, bedöms kommunens och välfärdsområdets roll minska. Utskottet konstaterar att ändringen av betalningstiden för kalkylerad ersättning motsvarar förslaget om att den maximala giltighetstiden för integrationsplanerna förkortas med ett år. Maximitiden är nu i regel tre år. När giltighetstiden för integrationsplanerna förkortas till två år minskar uppgifterna till exempel när det gäller uppföljning och uppdatering av integrationsplanerna. Integrationen är dock individuell och en del av invandrarna behöver integrationsfrämjande tjänster för en längre tidsperiod än två år.

Det beräknas att den kortare ersättningstiden för kalkylerad ersättning medför besparingar på sammanlagt 12,6 miljoner euro 2027 och 26,6 miljoner euro 2028. Från och med 2029 beräknas besparingarna uppgå till 13,5 miljoner euro per år, om antalet personer som omfattas av ersättningarna inte förändras avsevärt. Den aktuella propositionen inverkar inte på den kalkylerade ersättningens årliga belopp, som det föreskrivs om genom förordning av statsrådet.

Betänkande FvUB 8/2024 rd

Den kortare ersättningstiden inverkar på ekonomin i de kommuner som tar emot kvotflyktingar eller asylsökande som fått uppehållstillstånd eller personer som har hemkommun och får tillfälligt skydd eller personer i dessa kategorier som självständigt flyttar till kommunen. Kommunernas andel av ovannämnda besparingar beräknas uppgå till 11,2 miljoner euro 2027 och till 23,7 miljoner euro 2028. Förkortningen av ersättningstiden för den kalkylerade ersättningen kan enligt propositionsmotiven inverka på kommunernas villighet att ta emot kvotflyktingar och andra personer som anvisas kommunplats. Den förkortade ersättningstiden bedöms dock ha endast små konsekvenser för den kommunala ekonomin. Den föreslagna ändringen bedöms inte ha någon betydande inverkan på välfärdsområdenas ekonomi.

Sakkunniga har framfört att nivån på de kalkylerade ersättningarna redan nu är för låg. Också förvaltningsutskottet har i sina tidigare ställningstaganden påpekat att nivån på de kalkylerade ersättningarna släpar efter kostnadsutvecklingen. Förvaltningsutskottet anser därför att det är viktigt att följa vilka konsekvenser ändringarna i betalningen av kalkylerad ersättning har för kommunernas och välfärdsområdenas ekonomi. När den nya integrationslagen har varit i kraft ett år kommer arbets- och näringsministeriet att inleda en separat utredning kring ersättningarna för kostnader för främjande av integration. Syftet är att utreda de mest ändamålsenliga och kostnadseffektiva metoderna för att ersätta kommunerna och välfärdsområdena för de kostnader som uppkommer av att ordna integrationsfrämjande tjänster. I samband med utredningen görs en bedömning av om finansieringen är tillräcklig för en jämlik fördelning av tjänster för integrationsfrämjande på olika håll i Finland, också utanför tillväxtcentrum. Utskottet anser att utredningen är ytterst viktig och betonar att kommunerna och välfärdsområdena bör ha faktiska ekonomiska försättningar för att klara av sina uppgifter.

Stöd för vuxenblivande för barn och unga som anlänt utan vårdnadshavare

Till Finland anländer varje år uppskattningsvis 200 minderåriga utan vårdnadshavare. Majoriteten av dem beviljas uppehållstillstånd. Stödet för dessa personer ordnas inom ramen för de tjänster som tillhandahålls inom välfärdsområdets och kommunens allmänna servicesystem, beroende på hurudana tjänster barnet eller den unga personen behöver. Stödet enligt integrationslagen gäller ett barn eller en ung person som har fått uppehållstillstånd. Syftet med stödet är att hjälpa en ung person som är på väg att bli vuxen att uppnå tillräckliga färdigheter för att inleda ett självständigt liv. Omfattningen av och innehållet i stödet påverkas av den ungas individuella stödbehov och förmåga att klara sig i vardagen samt av hans eller hennes fysiska och psykiska hälsa. Planeringen av stödet grundar sig på en multiprofessionell bedömning av servicebehovet.

Ett barn eller en ung person som anlänt som minderårig utan vårdnadshavare har i nuläget rätt till stöd enligt integrationslagen tills han eller hon fyller 25 år. Åldersgränsen för eftervård inom barnskyddet enligt barnskyddslagen (417/2007) har genom en tidigare ändring sänkts från 25 till 23 år. I den nu aktuella propositionen föreslås det en motsvarande ändring i den övre åldersgränsen för stöd för vuxenblivande enligt integrationslagen. Ändringen föreslås träda i kraft den 1 juli 2024, det vill säga samtidigt som den nämnda ändringen av barnskyddslagen börjar tillämpas. Den föreslagna ändringen gäller både den nya integrationslagen och den gällande integrationslagen som är i kraft fram till utgången av 2024. Utskottet anser det motiverat att lagförslag 2 om ändring av den gällande integrationslagen innehåller en övergångsbestämmelse som säkerställer att stödåtgärder som man beslutat om före lagens ikraftträdande kan slutföras i enlighet med tidi-

Betänkande FvUB 8/2024 rd

gare bestämmelser. Kommunerna och välfärdsområdena ersätts också för kostnaderna för dessa åtgärder.

Den föreslagna ändringen av åldersgränsen beräknas medföra årliga besparingar på cirka 0,8 miljoner euro från och med 2025. Stödet för vuxenblivande beräknas i nuläget omfatta högst hälften av dem som är 23—24 år. Det betyder alltså att alla unga som kommit till landet som minderåriga utan vårdnadshavare inte heller för närvarande får stöd för vuxenblivande. Förvaltningsutskottet påpekar att när stödet för vuxenblivande enligt integrationslagen upphör har de unga dock tillgång till de allmänna tjänsterna och stödsystemen inom social- och hälsovården samt utkomstskydd och stöd för boende, utbildning och sysselsättning.

I propositionsmotiven lyfts det fram att sänkningen av åldersgränsen för stödet för vuxenblivande kan leda till att dessa unga i stället behöver exempelvis tjänster inom vuxensocialt arbete, mentalvårdstjänster eller studerandevård. Det kan innebära att besparingarna blir mindre än väntat. Det finns också en risk för att uteblivet stöd leder till att kostnaderna för samhället för utslagning bland dessa unga blir betydligt större än kostnaderna för stöd för vuxenblivande. Det är dock möjligt att på lång sikt stävja kostnaderna med framgångsrika integrationsfrämjande tjänster.

Utskottet påpekar att dessa unga ofta är särskilt utsatta. Utskottet anser det vara viktigt att man även i fortsättningen sörjer för tjänster som svarar mot servicebehovet för dessa unga, såsom mentalvårdstjänster. Genom att stödja de unga kan man förebygga upplevelser av utanförskap och marginalisering i samhället. Med hjälp av tillräckligt stöd i ett tidigt skede kan man också bidra till att motverka de negativa följder som marginaliseringen kan få, såsom extremism och gängbrottslighet, och på det sättet stärka den allmänna ordningen och säkerheten.

Riksdagen har i samband med godkännandet av ovannämnda ändring i barnskyddslagen förutsatt att statsrådet bevakar dels konsekvenserna av den sänkta åldersgränsen för eftervård, dels servicesystemets förmåga och resurser att tillgodose de individuella behoven hos de unga som berörs av den sänkta åldersgränsen. Förvaltningsutskottet anser det motiverat att man också följer vilka konsekvenser den sänkta övre åldersgränsen för stöd för vuxenblivande enligt integrationslagen har för unga vuxnas välbefinnande och anlitande av socialservice.

Avgift för oanvända tjänster

Det föreslås att den nya integrationslagen kompletteras med en ny 32 a § där det anges att kommunen eller Arbetskraftsmyndigheten under vissa förutsättningar kan ta ut en avgift av kunden för en integrationsfrämjande tjänst som lämnats oanvänd, om tjänsten har medfört tolkningskostnader för kommunen eller Arbetskraftsmyndigheten och om integrationskunden inte har avbokat tiden. En avgift kan enligt förslaget tas ut när kunden antingen själv har bokat eller fått sig bokat en mottagningstid för en sådan tjänst som anges i bestämmelsen och han eller hon utan godtagbart skäl och utan att ha avbokat tiden inte har kommit till mottagningen vid bokad tid. De tjänster som avses i bestämmelsen är vägledning eller rådgivning, bedömning av kompetens och behovet av integrationstjänster och utarbetande av en integrationsplan eller översyn av integrationsplanen. Den föreslagna bestämmelsen gäller således inte social- och hälsovårdstjänster.

Betänkande FvUB 8/2024 rd

Avgiften får enligt den föreslagna bestämmelsen tas ut endast om det inte ska anses oskäligt och kommunen eller Arbetskraftsmyndigheten i samband med bokningen har meddelat att en avgift kan komma att tas ut samt gett anvisningar om att tiden kan avbokas på förhand. I bedömningen av oskäligheten ska till exempel barnets bästa beaktas.

Syftet med den föreslagna bestämmelsen är att öka invandrarens eget ansvar för integrationen och samtidigt med hjälp av vägledning och rådgivning stärka invandrarens handlingsförmåga och färdigheter att delta i samhället. Dessutom eftersträvas besparingar och också en vägledande effekt så att de tider som bokas inte lämnas oanvända. Det är enligt utskottet motiverat att de olika integrationsåtgärderna blir mer förpliktande och att invandraren får mera eget ansvar för integrationen i takt med att den tid som invandraren vistats i Finland ökar och han eller hon får större kunskap om verksamheten i samhället. Utskottet noterar att till exempel 3 § i lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (734/1992) innehåller motsvarande bestämmelser om en avgift som tas ut för tjänster som inte använts.

Sakkunniga har påpekat att den ekonomiska nytta som uttaget av avgifter medför bedöms vara rätt så liten och att de utredningar och bedömningar av oskäligheten som hör ihop med uttaget av avgifter medför en administrativ börda för myndigheterna. Förvaltningsutskottet påpekar att kommunerna och Arbetskraftsmyndigheterna själva kan besluta om de tar ut en avgift för en tjänst som lämnats oanvänd. Utskottet inskräper betydelsen av tillräckliga anvisningar och rådgivning vid tillämpningen av bestämmelsen.

Tydligare arbetsfördelning mellan kommunen och välfärdsområdet

Förvaltningsutskottet har i samband med totalreformen av integrationslagen (FvUB 45/2022 rd) påpekat att det krävs tydliga samarbetsstrukturer för att klarlägga rollen för välfärdsområdena, som inlett sin verksamhet vid ingången av 2023, i synnerhet i fråga om mottagandet av flyktingar och ordnandet av social- och hälsovårdstjänster för invandrare. Utskottet har betonat att kontaktytan mellan kommunerna och välfärdsområdena bör fungera smidigt.

Det föreslås att 44 § 1 mom. i integrationslagen som gäller kommunens uppgifter i anslutning till mottagande av personer som anvisats kommunplats preciseras så att kommunen ansvarar för dessa uppgifter till den del det inte är fråga om sådana uppgifter inom social- och hälsovården som välfärdsområdet har ansvar för. Syftet med ändringen är att förtydliga arbetsfördelningen mellan kommunen och välfärdsområdet vid mottagandet av flyktingar.

Enligt propositionsmotiven ansvarar kommunen för beredskapen för mottagandet och relaterade arrangemang på förhand samt för samordningen av tjänsterna i det inledande skedet till den del de inte hör till välfärdsområdets ansvar och grundar sig på ett individuellt servicebehov enligt socialvårdslagen. Kommunen ordnar till exempel i regel en bostad för den som anvisats en kommunplats. Om personen behöver tjänster inom det stödda boendet eller om det rör sig om ett minderårigt barn utan vårdnadshavare är det välfärdsområdet som ansvarar för att ordna boendet. Utskottet konstaterar att det är nödvändigt att kommunen och välfärdsområdet har ett fungerande samarbete och att man bör undvika överlappande arbete.

Betänkande FvUB 8/2024 rd

Övrigt

Utskottet anser det motiverat att man strävar efter att rikta integrationsfrämjande tjänster till särskilt utsatta personer och till dem som löper större risk att hamna utanför samhället. Utskottet betonar särskilt vikten av att man når de föräldrar som tar hand om sina barn hemma och att de får tillgång till tjänster. Det är viktigt inte bara för att förbättra delaktigheten och sysselsättningen bland invandrarkvinnor utan också med tanke på familjernas integration.

Det föreslås att 60 § i integrationslagen ändras så att kommunen beviljas statsandel för främjande av integrationen av föräldrar som vårdar sina barn hemma. Enligt regeringsprogrammet är avsikten att kommunerna från och med 2025 ska beviljas fem miljoner euro för att förbättra ställningen för invandramammor. Enligt utskottet är det viktigt att kommunerna med den finansieringen kan ordna till exempel integrationsfrämjande språkkurser på deltid som lämpar sig för föräldrar som vårdar barn hemma och finansiera barnvården via den öppna småbarnspedagogiken för den tid då föräldrarna deltar i integrationsfrämjande tjänster.

Också de föreslagna preciseringarna av bestämmelserna om rätten att få information syftar till att i synnerhet invandrare som får stöd för hemvård av barn bättre än i nuläget ska kunna nås för bedömning av kompetens och behovet av integrationstjänster. Utskottet anser att det är motiverat att precisera bestämmelserna och betonar också i detta sammanhang vikten av en smidig informationsförmedling mellan myndigheterna.

DETALJMOTIVERING

1. Lagen om ändring av lagen om främjande av integration

84§. Rätt att få information för att nå personer som ska omfattas av tjänster i enlighet med integrationsprogrammet. Kommunen har enligt paragrafens nuvarande 2 mom. rätt att av Folkpensionsanstalten, Migrationsverket och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få för utarbetandet av en bedömning av kompetens och behovet av integrationstjänster enligt 14 § nödvändig information om en invandrare på vilken denna lag tillämpas och som får stöd för hemvård av barn enligt lagen om stöd för hemvård och privatvård av barn.

I propositionen föreslås det att 2 mom. kompletteras med en bestämmelse med stöd av vilken Folkpensionsanstalten har rätt att av Migrationsverket och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata få de uppgifter om ovan avsedda invandrare som är nödvändiga för att Folkpensionsanstalten ska kunna samköra uppgifterna med sina uppgifter om stöd för hemvård och lämna ut de samkörda uppgifterna till kommunen. Uppgifterna som fås från Migrationsverket och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata är uppgifter om invandrandens uppehållstillstånd och hemkommun. Avsikten är att Folkpensionsanstalten ska lämna ut en färdig förteckning till kommunen över invandrare som får hemvårdsstöd och för vilka kommunen enligt lag är skyldig att göra en bedömning av kompetens och behovet av integrationstjänster. I det gällande 2 mom. anges kommunens rätt att få uppgifter, men enligt propositionsmotiven är det motiverat

Betänkande FvUB 8/2024 rd

att föreskriva en mer förpliktande skyldighet för Folkpensionsanstalten att lämna uppgifter som motsvarar skyldigheten att lämna uppgifter om utkomststöd enligt paragrafens 3 mom.

Utskottet föreslår att 2 mom. preciseras så att det först föreskrivs om Folkpensionsanstaltens rätt att få uppgifter och därefter om skyldigheten att samköra de erhållna uppgifterna med uppgifterna om stöd för hemvård och lämna ut de samkörda uppgifterna till kommunen. Syftet med utskottets ändringsförslag är endast att förtydliga bestämmelsens ordalydelse, inte att ändra bestämmelsens innehåll.

90§. Rätt till information för ansökan om och behandling av andra ersättningar. Enligt propositionen kompletteras paragrafen med bestämmelser om att ett välfärdsområde, hälso- och sjukvårdsmyndigheten i landskapet Åland eller en kommun som hör till landskapet Åland har rätt att för ansökan om de ersättningar som avses i integrationslagen av närings-, trafik- och miljöcentralen få ett beslut om utbetalning av ersättning och andra nödvändiga uppgifter. Enligt inkommen utredning har avsikten varit att ovannämnda rätt att få uppgifter också ska gälla sekretessbelagda uppgifter. Utskottet föreslår därför att de föreslagna 3, 4 och 6 mom. preciseras så att mottagaren har rätt att få de uppgifter som nämns i bestämmelserna avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna. Av specialmotiveringen framgår att syftet med den i propositionen föreslagna ändringen är att när en invandrare flyttar från en kommun till en annan eller till ett annat välfärdsområde ska ett tidigare beslut av närings-, trafik- och miljöcentralen och andra nödvändiga uppgifter kunna överföras till den nya kommunen eller det nya välfärdsområdet och på detta sätt minska den administrativa bördan.

2. Lagen om ändring av 27 och 49 § i lagen om främjande av integration

87 d §. Uppgifter om anvisande till kommuner (Ny). Regeringen föreslår inga ändringar i paragrafen. Utskottet föreslår utifrån inkommen utredning en teknisk korrigerings i paragrafen så att den hänvisar till lagens 43 § 3 mom. i stället för dess 43 § 2 mom. Det har gjorts ändringar i 43 § genom lag 1083/2022, varvid paragrafens 2 mom. har blivit 3 mom. Samtidigt måste också lagrubriken och ingressen ändras.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Förvaltningsutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 3 och 4 i proposition RP 21/2024 rd utan ändringar.

Riksdagen godkänner lagförslag 1 och 2 i proposition RP 21/2024 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Betänkande FvUB 8/2024 rd

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om ändring av lagen om främjande av integration

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om främjande av integration (681/2023) det inledande stycket i 2 § 6 mom., 3 § 1 mom., 5 § 6 punkten, 8 §, 11 § 2 mom., 32 § 1 mom., 34 § 2 mom., 39 § 1 mom., 44 § 1 mom., 56 och 60 §, 61 § 3 mom., 62 § 3 mom., 68 och 69 §, 71 § 2 mom., 84 och 86 §, den svenska språkdräkten i 87 och 89 §, 90 §, den svenska språkdräkten i 92 och 93 §, 94 §, 95 § 2 och 4 mom. och 97 § samt

fogas till lagen en ny 32 a § och till 102 § ett nytt 6 mom. som följer:

2 §

Tillämpningsområde

Bestämmelserna i 3 kap. och bestämmelserna om ersättning av kostnader i 69 § tillämpas på en person under 23 år som
-----

3 §

Tillämpning av lagen på arbetssökande

Vid tillämpning av 12–32 och 32 a § på en arbetssökande som avses i 3 § 1 mom. 3 punkten i lagen om ordnade av arbetskraftsservice (380/2023) ska ansvaret för genomförandet av de åtgärder och tjänster som i denna lag har ålagts kommunen ankomma på den arbetskraftsmyndighet som avses i 1 punkten i det momentet, om inte något annat följer av annan lagstiftning.
-----

5 §

Definitioner

I denna lag avses med

Betänkande FvUB 8/2024 rd

6) *arbetsökande* en person som avses i 3 § 1 mom. 3 punkten i lagen om ordnande av arbetskraftsservice,

---

8 §

Kommunernas samarbete

Vad som i denna lag föreskrivs om kommunens uppgifter kan även genomföras av den arbetskraftsmyndighet som avses i 3 § 1 mom. 1 punkten i lagen om ordnande av arbetskraftsservice, om inte något annat föreskrivs i denna eller någon annan lag.

2 kap.

Integrationsfrämjande tjänster

11 §

Basinformation om det finländska samhället

Varje myndighet som tillämpar denna lag svarar för sin del för att ta fram och uppdatera den information som avses i 1 mom. Närings-, trafik- och miljöcentralernas utvecklings- och förvaltningscenter (*utvecklings- och förvaltningscentret*) svarar för att samordna, överätta och distribuera uppgifterna för myndigheternas bruk.

32 §

Tillämpning av lagen om ordnande av arbetskraftsservice på frivilliga studier

I fråga om frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån enligt 28 § och som ingår i en integrationsplan, en sektorsövergripande integrationsplan eller, i den situation som avses i 31 § 2 mom., en annan sådan plan som avses i 3 mom. i den paragrafen tillämpas 75–80 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice på överenskommelsen om studierna, på stödtiden, på integrationskundens skyldigheter, på uppföljningen och avbrytandet av studierna och på skyldigheten för integrationskunden och producenten av utbildningstjänster att lämna information. Frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån kan i en situation som avses i 31 § 2 mom. inkluderas i planen trots vad som i 75 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice föreskrivs om överenskommelse i planen innan studierna inleds.

Betänkande FvUB 8/2024 rd

32 a §

Avgift för oanvända tjänster

Om en invandrare eller en integrationskund har bokat en mottagningstid eller om en mottagningstid har bokats för invandraren eller integrationskunden för vägledning eller rådgivning enligt 10 §, bedömning av kompetens och behovet av integrationstjänster enligt 14 §, sektorsövergripande bedömning av kompetens och behovet av integrationstjänster enligt 15 §, utarbetande av en integrationsplan eller en sektorsövergripande integrationsplan enligt 20 §, utarbetande av en integrationsplan för familjen enligt 21 § eller översyn av integrationsplanen eller den sektorsövergripande integrationsplanen enligt 22 § och invandraren eller integrationskunden utan godtagbart skäl och utan att ha avbokad tiden inte har kommit till mottagningen vid bokad tid, får kommunen eller Arbetskraftsmyndigheten av invandraren eller integrationskunden ta ut kostnaderna för ordnandet av tolkning, dock högst 56,70 euro. Avgiften får emellertid tas ut endast om uttaget av avgiften inte ska anses oskäligt och kommunen eller Arbetskraftsmyndigheten i samband med bokningen har meddelat att en avgift kan komma att tas ut samt på förhand gett anvisningar om avbokning av tiden. Uppgifter om uttag av avgift samt om avbokning av tid ska lämnas så att kunden tillräckligt väl förstår innehållet i dem. Avgift får inte tas ut hos en kund under 18 år.

Om den avgift som bestämts för den oanvända tjänsten inte har betalats på förfallodagen, får det från förfallodagen tas ut dröjsmålsränta enligt den räntesats som bestäms i enlighet med 4 § 1 mom. i räntelagen (633/1982). Den förfallodag som ligger till grund för uttaget av dröjsmålsränta får infalla tidigast två veckor efter den bokade tiden.

Avgifter som har bestämts med stöd av 1 mom. samt dröjsmålsränta som tas ut med stöd av 2 mom. är direkt utsökbara. Bestämmelser om indrivningen av dem finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007).

Det belopp som anges i 1 mom. justeras vartannat år utifrån förändringen i folkpensionsindex enligt 2 § i lagen om folkpensionsindex (456/2001). Beräkningen görs på grundval av det poängtal för folkpensionsindex enligt vilket folkpensioner med betalningsdag i januari månad av justeringsåret har räknats ut. Justeringsåret är året före det år vid vars ingång indexjusteringen görs. Det indexjusterade beloppet avrundas till närmaste 0,1 euro. Det indexjusterade beloppet träder i kraft vid ingången av året efter justeringsåret.

Bestämmelser om det belopp som avses i denna paragraf utfärdas vartannat år genom förordning av Arbets- och näringsministeriet.

34 §

Stöd för barn och unga personer som har kommit till landet som minderåriga och utan vårdnadshavare

---

Ett barn eller en ung person som avses i 2 § 6 mom. har rätt till det stöd som avses i 1 mom. tills han eller hon fyller 23 år.

Betänkande FvUB 8/2024 rd

39 §

Arvodet till företrädaren och kostnader

Utvecklings- och förvaltningscentret betalar på ansökan ett arvode av statens medel till en företrädare som förordnats för ett barn på basis av den tid som företrädaren har använt till uppgifterna och ersättning för kostnaderna för företrädandet, när företrädaren har förordnats med stöd av denna lag eller lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel och den minderårige har beviljats uppehållstillstånd.

---

44 §

Kommunens uppgifter som gäller mottagande av personer som anvisats till kommunplats

En annan kommun än en kommun som hör till landskapet Åland ansvarar för uppgifterna i anslutning till mottagandet av en person som anvisas till en kommunplats till den del det inte är fråga om sådana social- och hälsovårdsuppgifter som välfärdsområdet ansvarar för.

---

56 §

Utvecklings- och förvaltningscentrets uppgifter

Utvecklings- och förvaltningscentret ansvarar för följande uppgifter i anknytning till främjandet av integration och etableringen av invandrare:

- 1) uppföljning och utvärdering av integrationsfrämjandets resultat och hur väl integrationsfrämjandet fungerar samt produktion av information om det,
- 2) stödjande av utvecklingen av kompetens och tjänster för främjande av integration och av samordningen av tjänsterna på nationell nivå, juridisk rådgivning i anknytning till genomförandet av denna lag samt annat stödjande av kommuner och andra integrationsfrämjande aktörer i främjandet av integration och etablering på nationell nivå,
- 3) skötsel av de uppgifter i anknytning till behandling och betalning av ersättningsansökningar som anges i 8 kap.,
- 4) skötsel av de uppgifter i anknytning till registerföring i informationssystem som anges i 9 kap., och
- 5) skötsel av andra än i 1–4 punkten avsedda uppgifter enligt denna lag.

Dessutom kan utvecklings- och förvaltningscentret vara statsbidragsmyndighet beträffande integrationsfrämjande i sådana uppgifter som avses i 12, 19, 21 och 22 § i statsunderstödslagen. Utvecklings- och förvaltningscentret sköter, vid sidan av närings-, trafik- och miljöcentralen, även tillsynsuppgifter i enlighet med 15 § i statsunderstödslagen.

Närmare bestämmelser om utvecklings- och förvaltningscentrets uppgifter enligt denna lag får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Betänkande FvUB 8/2024 rd

60 §

Statsandel

Kommunen beviljas statsandel för ordnandet av följande tjänster och för skötseln av följande uppgifter:

- 1) vägledning och rådgivning enligt 10 §,
- 2) när det gäller andra än i 2 § 3 eller 4 mom. avsedda personer samt arbetssökande, utarbetandet av en bedömning av kompetens och behovet av integrationstjänster enligt 14 §, en sektorsövergripande bedömning av kompetens och behovet av integrationstjänster enligt 15 §, utarbetandet av en integrationsplan, en sektorsövergripande integrationsplan eller en integrationsplan för familjer samt översyn av en plan enligt 22 §,
- 3) ordnande av flerspråkig samhällsorientering enligt 25 § för andra personer än de som avses i 2 § 3 eller 4 mom.,
- 4) främjande av integrationen av personer som avses i 14 § 1 mom. 3 punkten,
- 5) sektorsövergripande samarbete som främjar integration.

Bestämmelser om beviljande av statsandel finns i lagen om statsandel för kommunal basservice (618/2021).

61 §

Kalkylerad ersättning till kommunen

Ersättning betalas för två år från den tidpunkt som avses i 59 §. För en person som har tagits till Finland inom en flyktingkvot som avses i 90 § i utlänningslagen och dennes i 2 § 4 mom. i denna lag avsedda familjemedlemmar och andra anhöriga betalas kalkylerad ersättning dock för tre år från den tidpunkt som avses i 59 §.

---

62 §

Kalkylerad ersättning till välfärdsområdet och hälso- och sjukvårdsmyndigheten i landskapet Åland

---

Ersättning betalas för två år från den tidpunkt som avses i 59 §. För en person som har tagits till Finland inom en flyktingkvot som avses i 90 § i utlänningslagen och dennes i 2 § 4 mom. i denna lag avsedda familjemedlemmar och andra anhöriga betalas kalkylerad ersättning dock för tre år från den tidpunkt som avses i 59 §.

Betänkande FvUB 8/2024 rd

68 §

Ersättning för kostnader för tjänster och stödåtgärder till offer för människohandel

Kommunen och välfärdsområdet ska ersättas för kostnader som orsakas av åtgärder och tjänster som tillhandahålls offer för människohandel på grund av deras specialbehov till följd av deras ställning som offer.

Närings-, trafik- och miljöcentralen ska säkerställa att ett offer för människohandel är en sådan person som avses i 3 § 7 punkten i lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel.

En förutsättning för betalning av ersättning är dessutom att närings-, trafik- och miljöcentralen har fattat beslut om detta.

69 §

Ersättning för ordnande av boende eller stöd för barn och unga personer som har kommit till landet som minderåriga utan vårdnadshavare

Välfärdsområdet ska ersättas för kostnaderna för de tjänster enligt 33 och 34 § som ordnas för ett barn eller en ung person som kommit till landet som minderårig utan vårdnadshavare.

En kommun som hör till landskapet Åland ska ersättas för kostnader som motsvarar de kostnader som avses i 1 mom. för tjänster som ordnas för ett barn eller en ung person som kommit till landet som minderårig utan vårdnadshavare.

Kostnaderna ersätts till dess personen fyller 23 år.

En förutsättning för betalning av ersättning är dessutom att närings-, trafik- och miljöcentralen har fattat beslut om detta.

71 §

Skyldighet att betala tillbaka ersättning

På det belopp som betalas tillbaka ska det betalas dröjsmålsränta enligt den räntesats som bestäms i enlighet med 4 § 1 mom. i räntelagen.

---

84 §

Rätt att få information för att nå personer som ska omfattas av tjänster i enlighet med integrationsprogrammet

Kommunen har rätt att av Migrationsverket och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter som är nödvändiga för genomförandet av en bedömning av kompetens och behovet av integrationstjänster enligt 14 § i fråga om personer som avses i 2 § 3 eller 4 mom.

Betänkande FvUB 8/2024 rd

Kommunen har rätt att av Folkpensionsanstalten, Migrationsverket och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter som är nödvändiga för genomförandet av en bedömning av kompetens och behovet av integrations-tjänster enligt 14 § i fråga om invandrare på vilka denna lag tillämpas och som får stöd för hemvård av barn enligt lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn. Folkpensionsanstalten har rätt att av Migrationsverket och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter om ovan avsedda invandrare som är nödvändiga för att samköra uppgifterna åt kommunen. Folkpensionsanstalten ska samköra de ovan avsedda uppgifterna med uppgifterna om stöd för hemvård och lämna ut de samkörda uppgifterna till kommunen avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna.

Folkpensionsanstalten ska till kommunen för genomförandet av en sektorsövergripande bedömning av kompetens och behovet av integrationstjänster enligt 15 § avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna lämna nödvändiga uppgifter om invandrare på vilken denna lag tillämpas och som annat än tillfälligt får utkomststöd enligt lagen om utkomststöd.

Migrationsverket ska till kommunen för genomförandet av en sektorsövergripande bedömning av kompetens och behovet av integrationstjänster enligt 15 § avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna lämna nödvändiga uppgifter om i 2 § 3 eller 4 mom. avsedda personer och offer för människohandel.

86 §

Rätt att få information för tillhandahållande av integrationsfrämjande tjänster

Kommunen har rätt att av Migrationsverket, förläggningen, flyktinglussen och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter som är nödvändiga för utarbetandet av en bedömning av kompetens och behovet av integrationstjänster enligt 14 § och en integrationsplan enligt 16 § i fråga om invandrare för vilka en sådan bedömning av kompetens och behovet av integrationstjänster som avses i 14 § ska utarbetas.

Kommunen, välfärdsområdet och Arbetskraftsmyndigheten har rätt att av varandra, Folkpensionsanstalten, Migrationsverket, förläggningen, flyktinglussen och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter som är nödvändiga för utarbetandet av en sektorsövergripande bedömning av kompetens och behovet av integrationstjänster enligt 15 §, en sektorsövergripande integrationsplan enligt 17 § och en integrationsplan för familjer enligt 21 § i fråga om invandrare för vilka en sådan sektorsövergripande bedömning av kompetens och behovet av integrationstjänster som avses i 15 § ska utarbetas.

Kommunen och välfärdsområdet har rätt att av varandra, invandrarens föregående hemkommun, närings-, trafik- och miljöcentralen, en serviceproducent som avses i denna lag och en sådan företrädare för en minderårig som avses i 35 § avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter som är nödvändiga för skötseln av de uppgifter som avses i 20 och 22 § i fråga om barn och unga personer som avses i 2 § 6 mom.

Kommunen, välfärdsområdet och Arbetskraftsmyndigheten har rätt att av varandra, andra kommuner och andra Arbetskraftsmyndigheter samt av en serviceproducent som avses i denna lag avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter som är nödvändiga för översynen av en integrationsplan eller sektorsövergripande integrationsplan enligt 22 § i fråga om invandrare för vilka en integrationsplan eller sektorsövergripande integrationsplan har utarbetats och som uppfyller det villkor som avses i 20 § 3 eller 4 mom.

Betänkande FvUB 8/2024 rd

87 §

Rätt till information för ordnande av tjänster för barn och unga personer som har kommit till landet som minderåriga utan vårdnadshavare

Välfärdsområdet har rätt att av kommunen, Migrationsverket, förläggningen och den företrädare som avses i 35 § avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter som är nödvändiga för skötseln av uppgifter enligt 33–35 och 38 § i fråga om ett barn eller en ung person som avses i 2 § 6 mom.

Kommunen har rätt att av välfärdsområdet och den företrädare som avses i 35 § avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter som är nödvändiga för skötseln av de uppgifter som avses i 34 § i fråga om ett barn eller en ung person som avses i 2 § 6 mom.

89 §

Rätt till information för behandling av kalkylerad ersättning

Arbets- och näringsministeriet och utvecklings- och förvaltningscentret har rätt att av Migrationsverket och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter som är nödvändiga för skötseln av de uppgifter som avses i 61 och 62 § i fråga om personer som avses i 2 § 3 eller 4 mom.

Kommunen har rätt att av Migrationsverket och Myndigheten för digitalisering- och befolkningsdata avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter som är nödvändiga för att kontrollera ersättningar enligt 61 § och som gäller personer som avses i 2 § 3 eller 4 mom.

Välfärdsområdet och hälso- och sjukvårdsmyndigheten i landskapet Åland har rätt att av Migrationsverket och Myndigheten för digitalisering- och befolkningsdata avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter som är nödvändiga för att kontrollera ersättningar enligt 62 § och som gäller personer som avses i 2 § 3 eller 4 mom.

90 §

Rätt till information för ansökan om och behandling av andra ersättningar

Utvecklings- och förvaltningscentret har rätt att av Migrationsverket och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter som är nödvändiga för behandlingen av ersättningsansökningar enligt 63–65, 68 och 69 § och som gäller personer som avses i 2 § 3 eller 4 mom., offer för människohandel och barn eller unga personer som avses i 6 mom. i den paragrafen.

Närings-, trafik- och miljöcentralen har rätt att av Migrationsverket, Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, kommunen och välfärdsområdet avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter som är nödvändiga för beslutsfattande enligt 64, 65, 68 och 69 § och som gäller personer som avses i 2 § 3 eller 4 mom. och barn eller unga personer som avses i 6 mom. i den paragrafen. Närings-, trafik- och miljöcentralen har rätt att av Migrationsverket och förläggningen få de uppgifter om offer för människohandel som är nödvändiga för skötseln av de uppgifter som avses i 68 §.

Betänkande FvUB 8/2024 rd

Välfärdsområdet har rätt att av Migrationsverket och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter som är nödvändiga för ansökan om ersättningar enligt 63 och 65 § och ansökan om beslut enligt 65 § i fråga om personer som avses i 2 § 3 eller 4 mom. Välfärdsområdet och kommunen har rätt att av Migrationsverket och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter som är nödvändiga för ansökan om ersättning enligt 68 § och som gäller offer för människohandel. Välfärdsområdet har rätt att av Migrationsverket och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter som är nödvändiga för ansökan om ersättningar och ansökan om beslut enligt 69 § och som gäller barn eller unga personer som avses i 2 § 6 mom. Välfärdsområdet har för ansökan om ersättningar enligt 65, 68 och 69 § rätt att av det välfärdsområde inom vars område invandraren senast bodde, hälso- och sjukvårdsmyndigheten i landskapet Åland eller en kommun i landskapet Åland avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få det beslut av närings-, trafik- och miljöcentralen som avses i 65, 68 eller 69 § och övriga nödvändiga uppgifter om personer som avses i 2 § 3 eller 4 mom., offer för människohandel och barn eller unga personer som avses i 6 mom. i den paragrafen.

Hälso- och sjukvårdsmyndigheten i landskapet Åland har rätt att av Migrationsverket och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter som är nödvändiga för ansökan om ersättning och ansökan om beslut enligt 65 § i fråga om personer som avses i 2 § 3 eller 4 mom. Hälso- och sjukvårdsmyndigheten i landskapet Åland har för ansökan om ersättning enligt 65 § rätt att av välfärdsområdet avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få det beslut av närings-, trafik- och miljöcentralen som avses i den paragrafen och övriga nödvändiga uppgifter om personer som avses i 2 § 3 eller 4 mom.

Kommunen har rätt att av Migrationsverket och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter som är nödvändiga för ansökan om ersättning enligt 64 § i fråga om personer som avses i 2 § 3 eller 4 mom.

Kommunen har rätt att av välfärdsområdet, Migrationsverket och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter som är nödvändiga för ansökan om ersättning enligt 65 § 2 mom. och ansökan om beslut enligt 4 mom. i den paragrafen i fråga om personer som avses i 2 § 3 eller 4 mom. Kommunen har för ansökan om ersättningar enligt 64, 65 och 68 § rätt att av invandrarens föregående hemkommun avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få det beslut av närings-, trafik- och miljöcentralen som avses i de paragraferna och övriga nödvändiga uppgifter om personer som avses i 2 § 3 eller 4 mom. eller offer för människohandel.

En kommun som hör till landskapet Åland har rätt att av Migrationsverket och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter som är nödvändiga för ansökan om ersättning enligt 65 § 3 mom. i fråga om invandrare som är föremål för ersättningen.

92 §

Närings-, trafik- och miljöcentralens övriga rätt till information

Närings-, trafik- och miljöcentralen har rätt att avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna av kommunen, Arbetskraftsmyndigheten, välfärdsområdet, en företrädare som avses i 35 § och en

Betänkande FvUB 8/2024 rd

serviceproducent som avses i denna lag få de uppgifter som är nödvändiga för skötseln av de uppgifter som avses i 55 § 1 mom. 1 och 2 punkten.

93 §

Rätt till information för en företrädare för en minderårig

En företrädare som avses i 35 § har rätt att av Migrationsverket, välfärdsområdet, förläggningen, flyktingslussen, kommunen, Folkpensionsanstalten, familjegrupphemmet och en serviceproducent som avses i denna lag avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter som är nödvändiga för skötseln av de uppgifter som avses i 37 §.

94 §

Serviceproducentens rätt till information för produktion av integrationsfrämjande tjänster

En offentlig eller privat läroanstalt eller annan serviceproducent som tillhandahåller de tjänster som avses i 2 kap., och till vilken integrationskunden hänvisas som kund i enlighet med integrationsplanen, har för skötseln av de uppgifter som avses i 2 kap. rätt att av kommunen, Arbetskraftsmyndigheten och tidigare serviceproducenter avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få följande uppgifter om integrationskunden samt dennes integrationsplan och behov av integrationstjänster:

- 1) namn,
- 2) födelsedatum och födelseort,
- 3) personbeteckning,
- 4) modersmål,
- 5) kontaktspråk,
- 6) medborgarskap eller avsaknad av medborgarskap och nationalitet,
- 7) hemvist och bostadsort,
- 8) kontaktuppgifter,
- 9) tjänstemannens namn,
- 10) datum för utarbetande av integrationsplanen och dess giltighet,
- 11) antecknad utbildningsrekommendation och övrig kartläggning i anknytning till utbildning som framkommit vid bedömningen av kompetens och behovet av integrationstjänster,
- 12) resultatet från testningen av utgångsnivån på språkkunskaperna,
- 13) tidigare genomförd utbildning eller avlagd examen,
- 14) tidigare yrke eller arbetserfarenhet,
- 15) kundens målyrke,
- 16) studieplanen för eventuell tidigare integrationsfrämjande utbildning eller eventuella tidigare integrationsfrämjande studier och en bedömning av planens genomförande,
- 17) åtgärder och mål för fortsättningen som avtalats i eventuell tidigare integrationsfrämjande utbildning eller eventuella tidigare integrationsfrämjande studier, och
- 18) andra än i 1–17 punkten avsedda uppgifter som är nödvändiga för deltagande i undervisning eller tjänster.

Betänkande FvUB 8/2024 rd

95 §

Sökande av ändring

Vid sökande av ändring i förvaltningsdomstol tillämpas lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019), om inte annat föreskrivs någon annanstans i lag. Bestämmelser om sökande av ändring i kommunens beslut enligt lagen om ordnande av arbetskraftsservice finns i 17 kap. i lagen om ordnande av arbetskraftsservice.

Omprövning får inte begäras eller besvär anföras när det gäller ett avgörande av en arbetskraftsmyndighet att inte stödja den arbetssökandes frivilliga studier eller att inte godkänna ett meddelande om avbrott i studerandet med stöd.
-----

97 §

Försäkringskydd

Kommunen och arbetskraftsmyndigheten ska se till att deltagarna i tjänster enligt det integrationsprogram som avses i 13 § försäkras med en försäkring enligt 3 § 1 mom. i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (459/2015) samt med en gruppsvarsförsäkring. Med avvikelse från 58 och 59 § i den lagen är dagpenningen 1/360 av årsarbetsinkomsten.

102 §

Övergångsbestämmelser

För personer som avses i 2 § 3 och 4 mom. betalas kalkylerad ersättning enligt 61 § till kommunen eller kalkylerad ersättning enligt 62 § till välfärdsområdet eller hälso- och sjukvårdsmyndigheten i landskapet Åland i tre år från den tidpunkt som avses i 59 §, om tidpunkten har infallit före ikraftträdandet av denna lag. För en person som har tagits till Finland inom en flyktingkvot som avses i 90 § i utlänningslagen betalas kalkylerad ersättning dock för fyra år från den tidpunkt som avses i 59 § i denna lag, om tidpunkten har infallit före ikraftträdandet av denna lag.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Betänkande FvUB 8/2024 rd

2.

Lag

om ändring av ~~27 och 49 §~~ i lagen om främjande av integration

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om främjande av integration (1386/2010) 27 § 2 mom., 49 § 1 mom. 1 punkten
och 87 d §, sådana de lyder, 27 § 2 mom. i lag 1083/2022 samt 49 § 1 mom. 1 punkten och 87 d § i
lag 936/2022, som följer:

27 §

Stöd för barn och unga personer som bor i landet utan vårdnadshavare

---

Ett barn eller en ung person som avses i 1 mom. kan omfattas av stödåtgärder tills han eller hon
fyller 23 år eller tills han eller hon har en vårdnadshavare i Finland.

49 §

Ersättning för specialkostnader

Kommunen och välfärdsområdet ersätts i fråga om en person som avses i 2 § 2 eller 3 mom. för
1) kostnader som kommunen eller välfärdsområdet orsakas av placeringen av en minderårig
utan vårdnadshavare i ett familjegrupphem eller någon annan bostadsenhet enligt 28 § och för fa-
miljevård, stödtjänster för boende, socialvårdstjänster och andra stödtjänster till dess att den unga
personen fyller 23 år,

87 d (Ny)

Uppgifter om anvisande till kommuner

Kommunen ska avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna lämna välfärdsområdet de upp-
gifter som är nödvändiga för genomförandet av ett hörande som avses i 43 § 3 mom. om en per-
son som avses i 2 § 2 eller 3 mom.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Om kommunen eller välfärdsområdet före ikraftträdandet av denna lag har gett en ung person,
som vid ikraftträdandet är 23 år eller äldre, ett beslut om en stödåtgärd som avses i 27 §, ska kom-
munen eller välfärdsområdet ordna stödåtgärden för den unga personen i enlighet med beslutet.

Betänkande FvUB 8/2024 rd

Kommunen och välfärdsområdet ersätts också för de i 49 § 1 mom. 1 punkten avsedda kostnader som föränleds av detta.

3.

Lag

om ändring av 29 § i lagen om statsandel för kommunal basservice

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om statsandel för kommunal basservice (618/2021) 29 § 2 mom. som följer:

29 §

Minskning av statsandelen för kommunal basservice med det belopp av grundläggande utkomststöd som betalats till kommunen

---

För beräkning av minskningen av statsandelen för det grundläggande utkomststödet lämnar Folkpensionsanstalten finansministeriet årligen före utgången av april uppgift om grundläggande utkomststöd som det föregående året betalats ut i respektive kommun, minskat med grundläggande utkomststöd som avses i 7 och 63 § i lagen om främjande av integration och som gäller tidsperioden i fråga.

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag

om ändring av 14 kap. 3 a § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) 14 kap. 3 a § 4 mom., sådant det
lyder i lag 385/2023, som följer:

14 kap.

Särskilda bestämmelser

3 a §

Finansieringen av arbetsmarknadsstödet

Arbetsmarknadsstödet förhöjningsdel finansieras med statsmedel. Det arbetsmarknadsstöd som betalas till en person som avses i 2 § 1 mom. i lagen om främjande av integration finansieras med statsmedel, och den arbetslöshetsförmån som betalats till personen räknas inte in i arbetslöshetsförmånsdagarna

- 1) under de tre år som följer efter den första anteckningen om hemkommun, om det är fråga om en person som avses i 3 eller 4 mom. i den paragrafen,
- 2) under det år som följer efter den första anteckningen om hemkommun, om det är fråga om någon annan än en person som avses i 1 punkten.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Betänkande FvUB 8/2024 rd

Helsingfors 8.5.2024

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Mauri Peltokangas saf
vice ordförande Pihla Keto-Huovinen saml
medlem Otto Andersson sv
medlem Eveliina Heinäluoma sd
medlem Petri Honkonen cent
medlem Juha Hänninen saml
medlem Mari Kaunistola saml
medlem Rami Lehtinen saf
medlem Laura Meriluoto vänst
medlem Mira Nieminen saf
medlem Eemeli Peltonen sd
medlem Paula Werning sd
medlem Joakim Vigelius saf
medlem Sofia Virta gröna
medlem Ben Zyskowiec saml
ersättare Timo Mehtälä cent
ersättare Timo Suhonen sd (delvis).

Sekreterare var

utskottsråd Henri Helo.

Betänkande FvUB 8/2024 rd **Reservation 1**

Reservation 1

Motivering

För att förbättra integrationen behövs det strukturella reformer och nya förfaringsätt. Forskning har visat att i synnerhet effektiva och ändamålsenliga integrationstjänster i inledningsfasen spelar en nyckelroll för en framgångsrik integration. Det är rätt att av varje individ som omfattas av integrationsåtgärderna kräva eget ansvar för integrationen, men utöver det egna ansvaret behövs också effektiva integrationsfrämjande tjänster. Man måste försöka förebygga de negativa följder som en misslyckad integration har för samhället genom att utveckla integrationssystemet. Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om främjande av integration och till lagar som har samband med den innehåller dock inga verkliga reformer för att utveckla det nuvarande integrationssystemet.

Kommunerna bär det huvudsakliga ansvaret för integrationstjänsterna och för att hänvisa kunderna till tjänsterna. Regeringen föreslår att maximitiden för de kalkylerade ersättningar som betalas till kommunerna för främjande av integration förkortas jämfört med nuläget. Det rör sig om en betydande nedskärning för kommunerna, eftersom regeringen samtidigt de facto inte föreslår att kommunernas skyldigheter eller uppgifter som gäller integration ska minskas. Regeringen sätter kommunerna i en svår situation genom att skära i integrationsersättningarna. Kommunerna blir tvungna att välja om man skär ner i de tjänster och den vägledning som stöder integrationen eller om de minskade ersättningarna täcks med medel som kommunen anvisat till andra utgifter. Om kommunerna även i fortsättningen genomför integrationsfrämjande tjänster på samma nivå som tidigare, är det endast fråga om att överföra kostnader från staten till kommunerna. Om kommunerna däremot går in för att minska sina integrationstjänster, kan detta på lång sikt medföra kostnader för hela samhället, om invandrarnas integration blir sämre till följd av nedskärningarna i tjänsterna. Regeringens förslag om ett tilläggsanslag för integration av invandramammor som vårdar sina barn hemma är välkommet.

I propositionen ingår en ändring som innebär att kommunerna har möjlighet att ta ut tolkningskostnader om en integrationskund inte kommer till en överenskommen mottagning inom integrationstjänsterna. Enligt sakkunnigutfrågningen i utskottet kommer uttaget av tolkningskostnader på det sätt som regeringen föreslår att bli en administrativt tung ändring för kommunerna. Bland annat Kommunförbundet och flera kommuner har i sina yttranden lyft fram att det i fortsättningen kommer att krävas betydande resurser av kommunerna och andra myndigheter att bedöma oskäligheten i uttaget av avgifter och de redogörelser som kunderna lämnar. Det innebär mindre resurser för de integrationsfrämjande tjänsterna och annat arbete. Vid utfrågningen framkom också att kommunerna i nuläget inte anser att oanvända mottagningstider som inkluderar tolknings-tjänster utgör något betydande problem för kommunerna. Med ökad administration och byråkrati riskerar kostnaderna för återkrav av tolkningskostnader att bli högre än de ekonomiska fördelar som uppnås med ändringen. Kostnadsbesparingarna bedöms redan enligt propositionen vara låga, vilket ifrågasätter om ändringen är ändamålsenlig.

I propositionen föreslås det att åldersgränsen för stödet för vuxenblivande för ensamkommande unga sänks från 25 till 23 år. Det är en försämring som, ifall den genomförs, kommer att drabba

Betänkande FvUB 8/2024 rd
Reservation 1

den mest utsatta gruppen. Stödet grundar sig inte heller nu på någon subjektiv rätt, utan det beviljas utifrån noggrann prövning och ett individuellt behov. Att försvaga stödåtgärderna för denna grupp kan leda till marginalisering och rentav till risk för radikalisering, vilket också konstateras i propositionen. Utifrån sakkunnigutfrågningarna är det också befogat att ifrågasätta hur mycket besparingar ändringen faktiskt medför, eftersom den kommer att leda till att unga invandrare i behov av stöd i fortsättningen hänvisas till socialservicen. Också till denna del hotar den besparing som regeringen eftersträvar att mångdubbla kostnaderna.

Förslag

Vi föreslår

att riksdagen godkänner 60 § i lagförslag 1 enligt betänkandet och stryker de övriga paragraferna, och

att riksdagen förkastar lagförslag 2—4.

Helsingfors 8.5.2024

Eemeli Peltonen sd
Eveliina Heinäluoma sd
Paula Werning sd
Sofia Virta gröna
Laura Meriluoto vänst

Betänkande FvUB 8/2024 rd Reservation 2

Reservation 2

Motivering

Centerns utskottsgrupp ställer sig positivt till att integrationen blir mer verkningsfull, kostnads-effektiv och förpliktande än för närvarande. När samhället har ordnat integrationstjänster ska invandrarna också använda dem. Det ligger i både invandrarens och hela det finländska samhällets intresse att integrationen lyckas.

Till skillnad från regeringen skulle vi inte genomföra reformen genom att skära i de kommunala ersättningarna för integrationsfrämjande och försämra integrationstjänsterna. Vi skulle satsa på att på ett genuint sätt utveckla innehållet i integrationen. I praktiken kräver det omsorgsfull lagberedning jämte förstudier innan lagstiftningen kunde ändras.

Med tanke på ovannämnda mål ter sig regeringens proposition problematisk. Det är en sparlag för statsfinanserna där man inte bryr sig om kostnaderna. Till och med i propositionen erkänner man att en minskad finansiering av tjänster för integrationskunder på längre sikt leder till ökade utgifter och mindre inkomster för den offentliga ekonomin. Till exempel leder en förkortning av den maximala ersättningstiden för kalkylerade ersättningar till att tjänsterna blir färre istället för att de skulle effektiviseras. En kortare betalningstid för de kalkylerade kommunersättningarna kan också på längre sikt öka utgifterna i de offentliga finanserna och minska intäkterna.

Vid förvaltningsutskottets sakkunnigutfrågning framförde de stora städerna, kommunerna och välfärdsområdena enhälligt att de kommande ändringarna i integrationslagen inte minskar kostnaderna för integrationen. Exempelvis är den avgift som enligt lagförslaget ska tas ut när en mottagningstid lämnas oanvänd utan att den avbokats, av liten betydelse och den medför endast kostnader för kommunerna. Det är också den enda ändringen i propositionen som är förpliktande för invandraren.

Vi är i princip beredda att ställa oss bakom att den övre åldersgränsen för stödet för vuxenblivande sänks från 25 till 23 år, alltså till samma nivå som för majoritetsfinländarna. Vi kan dock inte acceptera det sätt som regeringen föreslår denna ändring på. Sakkunniga har påpekat att ändringen kommer att medföra extra kostnader för välfärdsområdena bland annat i och med att behovet av vuxensocialt arbete, mentalvårdstjänster eller studerandevårdstjänster ökar när välfärdsområdena inte längre kan ansöka om särskild ersättning enligt integrationslagen för att ordna tjänsterna för dessa unga. Regeringen förvärrar genom sin politik också i övrigt medvetet välfärdsområdenas ekonomiska trångmål, vilket innebär att välfärdsområdenas ekonomiska börda inte får ökas ens indirekt genom ändringar i integrationslagen.

Tillsammans med andra nedskärningar i anslagen för integration som skrivits in i regeringsprogrammet och de ytterligare nedskärningar som regeringen nyligen beslutade om vid ramförhandlingarna kommer finansieringsansvaret för integrationen att i allt högre grad överföras på kommunerna och välfärdsområdena. Om integrationstjänsterna stegvis minskas undergrävs förutsättningarna för en framgångsrik integration, vilket bidrar till att försvåra invandrarernas integration och möjligheter att få arbete, varvid konsekvenserna för de offentliga finanserna blir negativa.

Betänkande FvUB 8/2024 rd Reservation 2

Vi påpekar också att Finland enligt en färsk bedömning från finansministeriets ekonomiska avdelning årligen skulle behöva cirka 40 000 nettoinvandrare för att rädda de offentliga finanserna. Samtidigt skulle man kunna förhindra att försörjningskvoten försämras ytterligare. För närvarande baserar sig Finlands befolkningsprognos på endast 15 000 nettoinvandrare per år. Därför kommer det i framtiden att spela en allt större roll vilken tillgång man har till utländsk arbetskraft och om integrationen lyckas eller inte.

Av de orsaker som nämns ovan anser vi att regeringen på många punkter har misslyckats med den aktuella propositionen. Propositionen är inte en sådan reform av integrationen som utlovats i regeringsprogrammet, utan den genomför i första hand regeringsprogrammets mål om att skärpa alla former av invandring, till och med arbetsrelaterad invandring. Propositionen är också en sparlag för statsfinanserna, som regeringen haft bråttom med att bereda och där man överför statens kostnadsansvar på kommunerna och välfärdsområdena.

Därför bör regeringen på nytt bereda en genuin reform av integrationen av invandrare, som effektiviserar integrationen och på ett övergripande sätt stärker de offentliga finanserna. Man bör också följa konsekvenserna av denna proposition, eftersom Finland inte har råd med en integrationspolitik som skulle medföra ytterligare kostnader för de offentliga finanserna.

Förslag

Vi föreslår

att riksdagen godkänner lagförslag 1, 3 och 4 enligt betänkandet, men att det inledande stycket i 2 § 6 mom. samt 32 a §, 34 § 2 mom., 61 § 3 mom., 62 § 3 mom., 69 § och 102 § 6 mom. i lagförslag 1 stryks och lagförslag 2 förkastas, och

att riksdagen godkänner två uttalanden. (*Reservationens förslag till uttalanden*)

Reservationens förslag till uttalanden

1. Riksdagen förutsätter att regeringen i stället för att urholka integrationstjänsterna och öka kommunernas och välfärdsområdenas finansieringsansvar bereder en genuin reform av integrationen där innehållet i integrationstjänsterna ses över så att tjänsterna blir mer verkningsfulla, kostnadseffektiva och förpliktande.
2. Riksdagen förutsätter att regeringen före utgången av 2026 lämnar riksdagens förvaltningsutskott en utredning om vilka konsekvenser reformen av integrationslagen har haft för en framgångsrik integration, kommunernas och välfärdsområdenas ekonomi och de offentliga finanserna.

Helsingfors 8.5.2024

Petri Honkonen cent

Timo Mehtälä cent